

Companya

ORGAN DEL CONSELL NACIONAL DE LA U. D. C.

AQUELL 14 D'ABRIL

per M.ª Teresa GIBERT

Hom no ha pogut oblidar encara, que porta en nosaltres tot l'esclat de la voluntat popular.

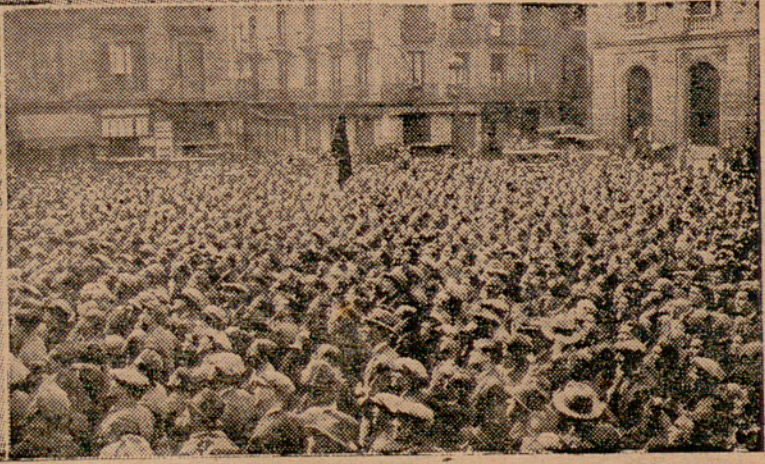
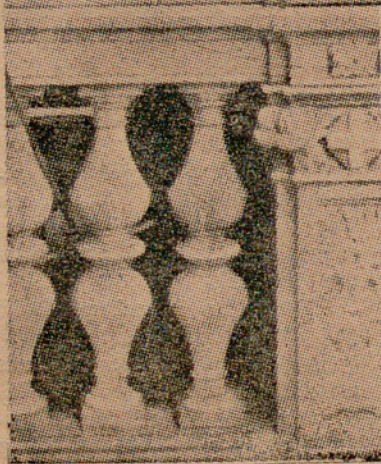
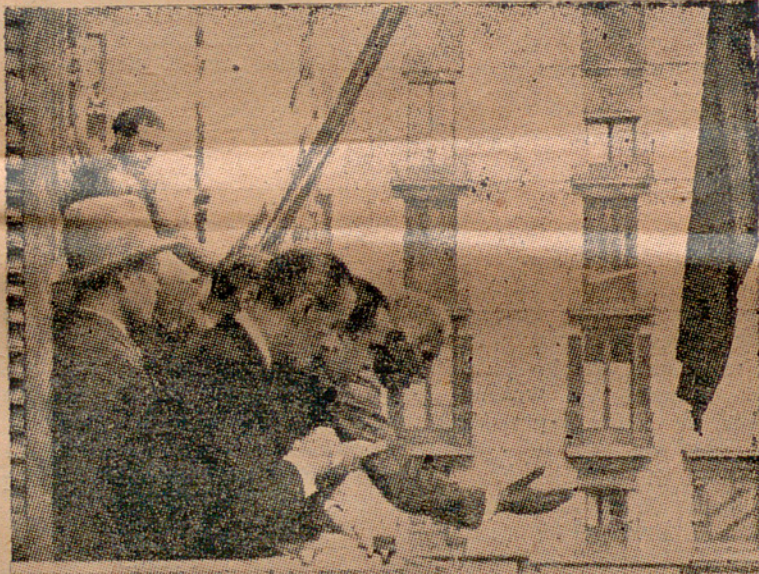
Que lluny sembla aquell 14 d'Abril després de totes les tragèdies viscudes! El nostre poble, que ha passat per totes les experiències, sap més que ningú el valor d'aquesta data memorable. Després dels set anys de dictadura de Primo de Rivera, les promocions joves sentiren la fretura de desprendre's de tot el que podia fer tuf de monarquisme; deixalles de vells cacicats, polítics d'ofici, tot el que havia fet possible l'entronització d'aquell règim vergonyant, va enderrocar-ho amb la veheència que pot fer-ho el poble i amb l'entusiasme que li donava la magnífica victòria d'aquella jornada electoral gloriosa del 12 d'abril.

La rebel·lia continguda durant aquells set anys, l'afany d'amancipació que sentia, el desig de retrobar en la veritable democràcia la realització de les màximes aspiracions, va traduir-se en joia, en entusiasme, en l'expansió amb tot el goig, sense rancúnies. Recordem aquelles riades humanes del 14 d'Abril que tant podien fer, que tanta por van fer i que s'accontentaren a no fer res, expansionant tan sols la seva joia pels carrers, amb l'alegria de la qual es capaça el poble en la seva ingenuïtat infantil.

El record d'aquell 14 d'Abril porta en nosaltres tota l'esperança que l'entronització de la República va traduir-nos en realitat. El poble va guanyar notablement en el canvi de règim, però qui més va guanyar-hi, qui més es pot planyer avui de la seva pèrdua, i no ha d'oblidar-ho mai és la dona. De fet, la República de no res va convertir-nos en ciutadanes, ens capacitava per a l'exercici de tots els drets perquè compartíssim amb el nostre company, l'home, la responsabilitat de la vida pública, amb tots els deures. La personalitat que se'ns va reconèixer anava acompanyada de les lleis que ens donaven la flexibilitat per a introduir-nos en tots els llocs, per a ocupar tots els càrrecs. Organitzava la vida íntima, humanitzant-ne tots els actes, amb lleis com la del divorci i la del reconeixement dels fills tinguts abans del matrimoni; legalitzava el que sempre fou una aspiració per la dona, regulant, ordenant el que el catolicisme estatal, amb duresa inexorable, no hauria mai tolerat.

Respecte als nostres sentiments nacionals, la República va possibilitar el reneixement de les nacionalitats ibèriques. Els Estatuts de Catalunya i Euzkadi són una prova evident de l'esperit que impulsava els homes que la voluntat popular havia assenyalat per a organitzar la vida política i social del nostre país. I si la dona espanyola en general deu al règim republicà totes les millores que la igualen a l'home, la dona catalana, gràcies a la llei de capacitat jurídica, es troba situada per damunt, en plena majoria d'edat, completament emancipada de l'home pel que afecta a la seva vida civil. Aquesta llei votada pel Parlament Català, porta en ella tot l'esperit de comprensió i estima que a la generositat dels nostres conciutadans li va merèixer la nostra inferioritat i incapacitat establerta per les «Lleis»... I, avui, tota aquella obra que va realitzar-se com un somni sota l'esguard benèvol d'una jornada d'Abril lluminosa, totes aquelles realitats que ens situaven davant del món com un Estat modèlic, generós, humà i civilitzat, tot ha desaparegut en el caos d'aquella pàgina negra de la història del nostre poble dissortat.

Avui, en l'aniversari d'aquell 14

El President Macià adreçant la paraula al poble de Catalunya el 14 d'Abril del 1931.

d'Abril que tants bons records té per a nosaltres, lluny de la nostra Pàtria i amb tota l'enyorança que això suposa, repassem mentalment aqueixes pàgines que tan intensament hem viscut. Analitzant els fets que han fet trontollar el món, recollint-los podem comprendre, que és el que ens nega amb tota brutalitat el feixisme impudic que avui encara sosté per vergonya de les generacions presents i futures dins del nostre dissortat país, la plutocràcia internacional.

En terra d'exili, la dona catalana, part integrant d'aquest poble vexat i minimitzat per la doble humiliació de la qual és objecte, en la diada d'aquest aniversari gloriós, renova la seva fe i la seva confiança en els purs sentiments de l'ànima popular.

Que representa la República per a la dona

per Teresa SERRA

Les dones de Catalunya unides a les dels altres pobles hispànics, han mantingut sempre ben alta la bandera de la lluita per la reivindicació dels nostres drets polítics, jurídics i socials.

Totes les nostres lectores recordaran

l'entusiasme d'aquell inoblidable 14 d'abril del 1931, en el que l'adveniment de la República obria davant nostre, un nou camí de progrés i de llibertat.

Jo vull fer encara que sigui breument, un exposat dels drets que aquesta va atorgar a les dones, analitzant a l'ensens les condicions d'inferioritat en què la legislació franquista situa a les ciutadanes espanyoles.

La Constitució republicana, essencialment democràtica, acordà la igualtat de drets davant la llei, a tots els espanyols, sense distinció de sexes (article 25).

Per contra, Franco, fidel al principi del feixisme espanyol, ha posat de nou en vigor el vell Codi Civil, completat per una sèrie de lleis, que situen la dona en pla d'inferioritat i sota la protecció de l'home.

Els articles 26 i 53, concedien a la dona el dret al vot i a ésser elegida, acomplint així un vell desig de la massa progressiva femenina, qu per primera vegada a la història nacional, tenia el goig de veure's representada en la vida política del país, al Govern, a les Corts; als Ajuntaments, etc., etc. El vice-president de les Corts Republicanes, fou precisament una dona, Dolores Ibarruri, símbol de la lluita constant per la República, com a règim de llibertat i democràcia.

Per contra, el franquisme, no dona

cap dret polític ni social a les nostres dones, ans el contrari les subordina a llurs marits, com així ho evidència l'article 22 de l'esmentat Codi. "La dona casada segueix la condició del marit i pren automàticament la seva nacionalitat".

La República ens donà lliure accés a les places i càrrecs públics, responsabilitzant-nos com els homes en molts llocs de direcció.

El franquisme redueix la dona a la llar i a la família, limitant les seves activitats i impedit el desenvolupament políticament.

La República cridà a la dona als Jurats i Tribunals i així la nostra veu fou

(Passa a la pàg. 3)